

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 22 października 2015 r. *

Odwołanie — Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Europejskie rynki stabilizatorów cynowych i stabilizatorów termicznych na bazie ESBO/estrów — Artykuł 81 ust. 1 WE — Zakres zastosowania — Przedsiębiorstwo doradcze niedziałające na rynkach właściwych — Pojęcia „porozumienia między przedsiębiorstwami” i „uzgodnionej praktyki” — Ustalanie wysokości grzywien — Wytyczne z 2006 r. w sprawie metody ustalania grzywien — Nieograniczone prawo orzekania

W sprawie C-194/14 P

mającej za przedmiot odwołanie na podstawie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 17 kwietnia 2014 r.,

AC-Treuhand AG, z siedzibą w Zurychu (Szwajcaria), reprezentowana przez C. Steinlego, I. Bodenstein oraz C. von Köckritz, Rechtsanwälte,

wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Europejska, reprezentowana przez H. Leupolda, F. Ronkesa Agerbeeka oraz R. Sauera, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta, prezes pierwszej izby, pełniący obowiązki prezesa drugiej izby, J.L. da Cruz Vilaça (sprawozdawca), A. Arabadjiev, C. Lycourgos i J.C. Bonichot, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Wahl,

sekretarz: K. Malacek, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 4 marca 2015 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 21 maja 2015 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: niemiecki.

Wyrok

- 1 Spółka AC-Treuhand AG (zwana dalej „AC-Treuhand”) wnosi w odwołaniu o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 6 lutego 2014 r. AC-Treuhand/Komisja (T-27/10, EU:T:2014:59, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”), którym sąd ten oddalił jej skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji C(2009) 8682 wersja ostateczna z dnia 11 listopada 2009 r. dotyczącej postępowania przewidzianego w art. 81 traktatu WE oraz art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/38589 – Stabilizatory termiczne) (zwanej dalej „sporną decyzją”) oraz ewentualnie o obniżenie kwoty grzywien, które zostały na nią nałożone mocą tej decyzji.

Ramy prawne

Rozporządzenie (WE) nr 1/2003

- 2 Artykuł 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [81 WE] i [82 WE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1), zatytułowany „Grzywny”, stanowi w ust. 2 i 3:

„2. Komisja może, w drodze decyzji, nałożyć grzywny na przedsiębiorstwa lub związki przedsiębiorstw, jeżeli umyślnie lub w wyniku zaniedbania:

- a) naruszają art. [81 WE] lub [82 WE], [...]

Dla każdego przedsiębiorstwa lub związku przedsiębiorstw biorących udział w naruszeniu grzywna nie przekroczy 10% całkowitego obrotu uzyskanego w poprzedzającym roku obrotowym.

[...]

3. Przy ustalaniu wysokości grzywny uwzględnia się ciężar i czas trwania naruszenia”.

- 3 Artykuł 31 tego rozporządzenia, zatytułowany „Odwołanie do Trybunału Sprawiedliwości”, ma następujące brzmienie:

Trybunał Sprawiedliwości ma nieograniczoną jurysdykcję do rozpatrywania [nieograniczone prawo orzekania w przedmiocie] odwołań od decyzji, w których Komisja nałożyła grzywnę lub okresową karę pieniężną. Trybunał Sprawiedliwości może uchylić, obniżyć lub podwyższyć nałożoną grzywnę lub okresową karę pieniężną.

Wytyczne z 2006 r. w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia 1/2003

- 4 Punkty 4–6, 13, 36 i 37 wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1/2003 (Dz.U. 2006, C 210, s. 2, zwanych dalej „wytycznymi z 2006 r.”) stanowią:

„4. [...] Powodem, dla którego grzywny ustala się na poziomie odpowiednio wysokim dla osiągnięcia efektu odstrasżającego, jest nie tylko ukaranie przedsiębiorstw (konkretny efekt odstrasżający), lecz również powstrzymanie innych przedsiębiorstw od podejmowania działań sprzecznych z przepisami art. 81 [WE] i 82 [WE] lub kontynuowania tego rodzaju działań (ogólny efekt odstrasżający).

5. Dla osiągnięcia powyższych celów przy ustalaniu wysokości grzywien Komisja powinna oprzeć się na danych dotyczących wartości sprzedaży dóbr lub usług mających związek z naruszeniem przepisów. Także czas trwania naruszenia powinien odgrywać znaczącą rolę przy ustalaniu kwoty grzywiny. Ma on istotny wpływ na potencjalne konsekwencje rynkowe naruszenia przepisów. [...]

6. Połączenie wartości sprzedaży mających związek z naruszeniem przepisów z okresem jego trwania stanowi formułę odzwierciedlającą zarówno gospodarcze znaczenie naruszenia, jak i stopień zaangażowania każdego z uczestniczących w nim przedsiębiorstw. [...]

[...]

13. W celu ustalenia kwoty podstawowej grzywiny Komisja uwzględni wartość sprzedaży dóbr lub usług zrealizowanych przez przedsiębiorstwo, mających bezpośredni lub pośredni [(będzie to miało miejsce na przykład w przypadku ustaleń cen o charakterze horyzontalnym dla danego produktu, gdzie cena tego produktu służy jako podstawa dla cen produktów o niższej lub wyższej jakości)] związek z naruszeniem, w danym sektorze geograficznym na terytorium [Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)]. [...]

[...]

36. Komisja może w pewnych przypadkach nałożyć symboliczną grzywnę. Uzasadnienie nałożenia takiej grzywiny musi zostać podane w tekście decyzji.

37. Mimo iż niniejsze wytyczne przedstawiają ogólną metodologię w zakresie ustalania grzywien, szczególne okoliczności danego przypadku lub konieczność osiągnięcia efektu odstraszającego w pewnym przypadku mogą uzasadnić odstępianie Komisji od wspomnianej metodologii [...].”

Okoliczności powstania sporu

- 5 W spornej decyzji Komisja uznała, że pewna liczba przedsiębiorstw naruszyła art. 81 WE i art. 53 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3), uczestnicząc w szeregu porozumień i antykonkurencyjnych uzgodnionych praktyk obejmujących terytorium EOG) i odnoszących się z jednej strony do sektora stabilizatorów cynowych, a z drugiej strony do sektora epoksydowanego oleju sojowego i estrów (zwanego dalej „sektorem ESBO/estrów”).
- 6 W spornej decyzji wskazano, że wymienione w niej przedsiębiorstwa uczestniczyły w tych dwóch naruszeniach w różnych okresach między dniem 24 lutego 1987 r. a dniem 21 marca 2000 r. w przypadku stabilizatorów cynowych oraz między dniem 11 września 1991 r. a dniem 26 września 2000 r. w przypadku sektora ESBO/estrów.
- 7 AC-Treuhand, mająca główną siedzibę w Zurychu, jest spółką doradcą oferującą różne usługi na rzecz krajowych i międzynarodowych stowarzyszeń, jak też grup interesów, przy czym usługi te obejmują zarządzanie i administrowanie szwajcarskimi i międzynarodowymi stowarzyszeniami zawodowymi oraz federacjami i organizacjami niemającymi celu zarobkowego, zbieranie, przetwarzanie i wykorzystywanie danych rynkowych, przedstawianie statystyk rynkowych, kontrolę przekazanych danych liczbowych u uczestników.
- 8 W art. 1 spornej decyzji uznano, że spółka AC-Treuhand ponosi odpowiedzialność za uczestnictwo – od dnia 1 grudnia 1993 r. do dnia 21 marca 2000 r., w wypadku sektora stabilizatorów cynowych, od dnia 1 grudnia 1993 r. do dnia 26 września 2000 r., w wypadku sektora ESBO/estrów – w szeregu porozumień i uzgodnionych praktyk w ramach EOG, polegających na ustalaniu cen, podziale rynków za pomocą limitów sprzedaży, podziale klientów i wymianie istotnych informacji handlowych, w szczególności na temat klientów, produkcji i sprzedaży.

- 9 Komisja uznała spółkę AC-Treuhand za odpowiedzialną, ponieważ odgrywała ona istotną i podobną rolę w obu rozpatrywanych naruszeniach, organizując spotkania dla uczestników karteli, na których była obecna, i w których brała czynny udział, zbierając i dostarczając zainteresowanym producentom dane na temat sprzedaży na rynkach właściwych, proponując, że będzie występować w roli pośrednika w przypadku napięć między danymi przedsiębiorstwami, i zachęcając strony do zawierania kompromisów, i to w zamian za wynagrodzenie.
- 10 Zgodnie z art. 2 spornej decyzji na spółkę AC-Treuhand zostały nałożone dwie grzywny, każda w wysokości 174 000 EUR.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 11 W skardze złożonej w sekretariacie Sądu w dniu 27 stycznia 2010 r. spółka AC-Treuhand wniosła o stwierdzenie nieważności spornej decyzji, a posiłkowo o obniżenie wysokości nałożonych na nią grzywien.
- 12 Na poparcie skargi spółka AC-Treuhand podniosła dziewięć zarzutów, przy czym jedynie zarzuty od trzeciego do piątego mają znaczenie dla niniejszego postępowania odwoławczego. W pkt 36 i 268 zaskarżonego wyroku Sąd opisał te zarzuty w taki oto sposób:

„36 W celu stwierdzenia nieważności [spornej] decyzji skarżąca podnosi [...] [zarzut oparty na naruszeniu art. 81 WE oraz zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar (zarzut trzeci); [...]

[...]

268 Na poparcie swoich żądań ewentualnych mających na celu zmianę [spornej] decyzji w zakresie wysokości nałożonych na nią grzywien skarżąca podnosi [...] [w szczególności] [zarzut oparty na naruszeniu] [... ciążąc[ego] na Komisji obowiązku nałożenia wyłącznie symbolicznej grzywny w okolicznościach niniejszej sprawy (zarzut czwarty), [...] [i zarzut oparty] na naruszeniu wytycznych z 2006 r. w ramach obliczenia podstawowej kwoty grzywny (zarzut piąty) [...]”.

- 13 Zaskarżonym wyrokiem Sąd oddalił skargę w całości.

Żądania stron

- 14 AC-Treuhand wnosi do Trybunału o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku i stwierdzenie nieważności spornej decyzji;
  - posiłkowo, obniżenie wysokości nałożonych grzywien lub odesłanie sprawy do Sądu oraz
  - obciążenie Komisji kosztami postępowania.
- 15 Komisja wnosi do Trybunału o:
- oddalenie odwołania oraz
  - obciążenie spółki AC-Treuhand kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

- 16 Na poparcie odwołania spółka AC-Treuhand podnosi cztery zarzuty.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia art. 81 WE i zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar

Argumentacja stron

- 17 W ramach zarzutu pierwszego spółka AC-Treuhand utrzymuje, że Sąd naruszył art. 81 ust. 1 WE, a także zasadę ustawowej określoności czynów zabronionych i kar (nullum crimen, nulla poena sine lege), wyrażoną w art. 49 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”), orzekając w pkt 43 i 44 zaskarżonego wyroku, a przy tym powołując się na wyrok AC-Treuhand/Komisja (T-99/04, EU:T:2008:256, zwany dalej wyrokiem AC-Treuhand I), po pierwsze, że zachowanie przedsiębiorstwa doradczego, które udziela wsparcia kartelowi poprzez świadczenie usług na jego rzecz jest objęte zakresem zastosowania art. 81 ust. 1 WE, a po drugie, że wykładnie tę można było rozsądnie przewidzieć w czasie, gdy naruszenia były popełniane.
- 18 W tym względzie spółka AC-Treuhand podnosi, że wymogi dotyczące jasności, które wynikają z zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar sprzeciwiają się wnioskowi, że spółka ta uczestniczyła w „porozumieniu między przedsiębiorstwami” lub „uzgodnionych praktykach” ograniczających konkurencję w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE. Z brzmienia tego postanowienia wynika bowiem, że przewidziany w nim zakaz dotyczy wyłącznie samych stron takich porozumień lub uzgodnionych praktyk, a nie zachowań sprowadzających się tylko do pomocnictwa.
- 19 Jednakże zachowania spółki AC-Treuhand nie można zakwalifikować jako uczestnictwa w inkryminowanych kartelach, w których brali udział wyłącznie producenci stabilizatorów termicznych. Spółka ta podnosi w tym względzie, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału pojęcie porozumienia między przedsiębiorstwami wymaga, aby co najmniej dwie strony wyraziły wspólną wolę zachowania się na rynku w określony sposób.
- 20 Wskazane pojęcie wymaga zatem istnienia pewnego związku z rykami, których dotyczą wprowadzane przez strony ograniczenia konkurencji. Związek taki nie występuje w wypadku spółki AC-Treuhand, gdyż jej wola była skupiona wyłącznie na świadczeniu usług mających na celu wspomaganie karteli, na podstawie umów pozbawionych bezpośredniego związku ze stwierdzonymi przez Komisję ograniczeniami konkurencji. Spółka AC-Treuhand twierdzi ponadto, że nie była aktywna na rynkach znajdujących się na wyższym lub niższym szczeblu lub sąsiadujących z rynkami objętymi przez kartel i że nie ograniczała swego zachowania na rynku, a ten właśnie aspekt stanowi istotę karteli.
- 21 Ponieważ spółka AC-Treuhand nie zrezygnowała ze swej autonomii w zakresie swych działań handlowych na rzecz ich koordynacji z innymi przedsiębiorstwami, zachowanie, które zostało jej zarzucone nie spełnia także kryteriów pojęcia „uzgodnionej praktyki” w rozumieniu orzecznictwa Trybunału.
- 22 Spółka AC-Treuhand twierdzi ponadto, że jej zachowania mogłyby zostać ukarane zgodnie z wymogami przewidywalności wynikającymi z zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, jeśli w momencie popełnienia naruszeń istniałoby utrwalone orzecznictwo, z którego można byłoby wywnioskować ich karalność w sposób wystarczająco jasny. Jednakże przed wyrokiem AC-Treuhand I nie istniało żadne orzecznictwo, w którym zachowanie takie jak to, o którym mowa w niniejszej sprawie, zostałoby objęte sankcjami.

- 23 Poza tym przed wydaniem decyzji Komisji 2005/349/WE z dnia 10 grudnia 2003 r. dotyczącej postępowania na mocy art. 81 [WE] oraz art. 53 porozumienia EOG (Sprawa COMP/E-2/37.857 – Nadtlenki organiczne) (Dz.U. 2005, L 110, s. 44, zwanej dalej „decyzją w sprawie nadtlenków organicznych”), która doprowadziła do wydania wyroku AC-Treuhand I, żadne przedsiębiorstwo doradcze świadczące usługi na rzecz kartelu nie zostało obciążone odpowiedzialnością na podstawie art. 81 ust. 1 WE. W decyzji tej Komisja przyznała zresztą, że skierowanie decyzji do przedsiębiorstwa odgrywającego tak specyficzną rolę było w pewnym zakresie nową praktyką.
- 24 W takich okolicznościach Sąd nie może kierować się względami celowości w dziedzinie polityki konkurencji, aby uzasadnić wykładnię przyjętą w zaskarżonym wyroku.
- 25 Komisja podważa argumentację spółki AC-Treuhand.

Ocena Trybunału

- 26 W niniejszej sprawie należy ustalić, czy przedsiębiorstwo doradcze może zostać pociągnięte do odpowiedzialności za naruszenie art. 81 ust. 1 WE w sytuacji gdy przedsiębiorstwo to przyczynia się aktywnie i w pełni świadomie do wprowadzenia w życie lub funkcjonowania kartelu między producentami prowadzącymi działalność na rynku odrębnym od tego, na którym ono samo działa.
- 27 Co się tyczy, w pierwszej kolejności, art. 81 ust. 1 WE, w myśl którego niezgodne ze wspólnym rynkiem i zakazane są wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami, wszelkie decyzje związków przedsiębiorstw i wszelkie praktyki uzgodnione mające określone cechy, należy przede wszystkim stwierdzić, że z brzmienia tego postanowienia nie wynika, że wyrażony w nim zakaz dotyczy jedynie stron takich porozumień lub uzgodnionych praktyk, które prowadzą działalność na dotkniętych nimi rynkach.
- 28 Należy również przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału „porozumienie” jest wyrazem zgodnej woli co najmniej dwóch stron, przy czym forma, w jakiej się przejawia ta zgodność, nie jest sama w sobie rozstrzygająca (zob. podobnie wyrok Komisja/Volkswagen, C-74/04 P, EU:C:2006:460, pkt 37).
- 29 Jeśli chodzi o pojęcie uzgodnionej praktyki, z orzecznictwa Trybunału wynika, że w art. 81 ust. 1 WE pojęcie to zostało odróżnione w szczególności od pojęcia porozumienia i decyzji związku przedsiębiorstw wyłącznie po to, by ująć różne formy zmywy między przedsiębiorstwami, które z subiektywnego punktu widzenia mają taki sam charakter i różnią się od siebie jedynie intensywnością i formami, w których się ujawniają (zob. podobnie wyroki: Komisja/Anic Participazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, pkt 112, i T-Mobile Netherlands i in., C-8/08, EU:C:2009:343, pkt 23).
- 30 W sytuacji gdy – jak w niniejszej sprawie – chodzi o porozumienia i uzgodnione praktyki mające antykonkurencyjny cel, z orzecznictwa Trybunału wynika, że, aby móc uznać, że dane przedsiębiorstwo uczestniczyło w naruszeniu i że ponosi ono odpowiedzialność za poszczególne elementy tego naruszenia, Komisja powinna udowodnić, że dane przedsiębiorstwo zamierzało przyczynić się swoim zachowaniem do wspólnych celów realizowanych przez ogół uczestników i że wiedziało ono o postępowaniu planowanym lub wprowadzanym w życie przez inne przedsiębiorstwa w dążeniu do tych samych celów lub że mogło to rozsądnie przewidzieć i było gotowe zaakceptować takie ryzyko (zob. podobnie wyroki: Komisja/Anic Participazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, pkt 86, 87, a także Aalborg Portland i in./Komisja, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, EU:C:2004:6, pkt 83).
- 31 W tym względzie Trybunał orzekł w szczególności, że bierne formy uczestnictwa w naruszeniu, takie jak obecność przedsiębiorstwa na spotkaniach, w trakcie których zawarte zostały porozumienia mające antykonkurencyjny cel, bez wyraźnego sprzeciwienia się tym porozumieniom, sprowadzają się do

pomocnictwa, które może rodzić odpowiedzialność w ramach art. 81 ust. 1 WE, w sytuacji gdy milcząca akceptacja niezgodnej z prawem inicjatywy, bez otwartego zdystansowania się od jej treści czy zawiadomienia o niej organów administracji, skutkuje zachęceniem do kontynuacji naruszenia i udaremnieniem jego wykrycia (zob. podobnie wyrok *Dansk Rørindustri i in./Komisja*, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, pkt 142, 143 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 32 Wprawdzie Trybunał zaznaczył już – kiedy to miał za zadanie ocenić istnienie porozumienia w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE – chodzi o wyrażenie przez strony wspólnej woli zachowania się na rynku w określony sposób (zob. podobnie w szczególności wyrok *ACF Chemiefarma/Komisja*, 41/69, EU:C:1970:71, pkt 112). Poza tym Trybunał uznał, że kryteria koordynacji i współpracy stanowiące przesłanki „uzgodnionej praktyki” w rozumieniu tego postanowienia winny być postrzegane w świetle koncepcji właściwej postanowieniom traktatu dotyczącym konkurencji, zgodnie z którą każdy podmiot gospodarczy winien określać w sposób autonomiczny politykę, jaką zamierza realizować na wspólnym rynku (zob. w szczególności wyrok *Komisja/Anic Paerecipazioni*, C-49/92 P, EU:C:1999:356, pkt 116).
- 33 Jednakże z rozważań tych nie wynika, że pojęcia „porozumienia” i „uzgodnionej praktyki” są oparte na założeniu, że dochodzi do wzajemnego ograniczenia swobody działania na tym samym rynku, na którym obecne są wszystkie strony.
- 34 Ponadto z orzecznictwa Trybunału nie można wywnioskować, że art. 81 ust. 1 WE dotyczy wyłącznie albo przedsiębiorstw działających na rynku objętym ograniczeniami konkurencji bądź na rynkach znajdujących się na wyższym lub niższym szczeblu lub sąsiadujących z owym rynkiem, albo przedsiębiorstw, które ograniczają swą autonomię zachowywania się na danym rynku w drodze porozumienia lub uzgodnionej praktyki.
- 35 Z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika bowiem, że tekst art. 81 ust. 1 WE odnosi się w sposób ogólny do wszystkich porozumień i uzgodnionych praktyk, które w stosunkach horyzontalnych lub wertykalnych zakłócają konkurencję na wspólnym rynku, niezależnie od rynku, na którym działają strony, jak też od okoliczności, że jedynie zachowanie handlowe jednego spośród tych przedsiębiorstw jest objęte treścią uzgodnień, o których mowa (zob. podobnie wyroki: *LTM*, 56/65, EU:C:1966:38, s. 358; *Consten i Grundig/Komisja*, 56/64 i 58/64, EU:C:1966:41, s. 492, a także 493; *Musique Diffusion française i in./Komisja*, od 100/80 do 103/80, EU:C:1983:158, pkt 72–80; *Binon*, 243/83, EU:C:1985:284, pkt 39–47, a także *Javico*, C-306/96, EU:C:1998:173, pkt 10–14).
- 36 Należy również zaznaczyć, że głównym celem art. 81 ust. 1 WE jest zapewnienie utrzymania niezakłóconej konkurencji w obrębie wspólnego rynku. Tymczasem proponowana przez spółkę AC-Treuhand wykładnia tego postanowienia mogłaby zmniejszyć pełną skuteczność ustanowionego w owym postanowieniu zakazu, gdyż taka wykładnia nie pozwalałaby udaremnąć aktywnego uczestnictwa przedsiębiorstwa w ograniczeniu konkurencji tylko z powodu tego, że uczestnictwo to nie dotyczy działalności gospodarczej prowadzonej na właściwym rynku, na którym ograniczenie to się materializuje lub ma się materializować.
- 37 W tym wypadku – jak wynika z ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd w pkt 10 zaskarżonego wyroku – spółka AC-Treuhand odgrywała istotną i podobną rolę w obu rozpatrywanych naruszeniach, organizując spotkania dla uczestników karteli, na których była obecna, i w których brała czynny udział, zbierając i dostarczając producentom stabilizatorów termicznych dane na temat sprzedaży na rynkach właściwych, proponując, że będzie występować w roli pośrednika w przypadku napięć między tymi przedsiębiorstwami, i zachęcając je do zawierania kompromisów, i to w zamian za wynagrodzenie.
- 38 Wynika stąd, że zachowanie spółki AC-Treuhand wpisuje się bezpośrednio w wysiłki producentów stabilizatorów termicznych dotyczące zarówno negocjacji, jak i kontroli wypełniania zobowiązań podjętych przez owych producentów w ramach karteli, gdyż celem usług świadczonych przez spółkę AC-Treuhand na podstawie zawartych z producentami umów o świadczenie usług była w istocie

realizacja, w sposób w pełni świadomy, antykonkurencyjnych celów, o których tu mowa, a mianowicie – jak wynika z pkt 4 zaskarżonego wyroku – ustalanie cen, podział rynków i klientów, a także wymiana szczególnie chronionych informacji handlowych.

- 39 W takich okolicznościach, wbrew temu, co twierdzi spółka AC-Treuhand, nawet jeśli rzeczony umowy o świadczenie usług zostały formalnie zawarte odrębnie od zobowiązań, które uzgodnili sami producenci stabilizatorów termicznych i pomimo okoliczności, że spółka AC-Treuhand jest przedsiębiorstwem doradczym, nie można uznać, że działania tej spółki, występującej we wskazanej roli, sprowadzały się do prostych usług pomocniczych, niemających związku ze zobowiązaniami zaciągniętymi przez producentów ani z wynikającymi z nich ograniczeniami konkurencji.
- 40 Odnosząc się, w drugiej kolejności, do domniemanego naruszenia przez Sąd zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, należy zauważyć, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału zasada ta wymaga, aby naruszenia i wymierzane za nie kary były jasno określone w ustawie. Warunek ten jest spełniony, jeśli zainteresowany na podstawie treści przepisu i w razie potrzeby na podstawie wykładni dokonanej przez sądy jest w stanie określić, jakie działania i zaniechania grożą pociągnięciem go do odpowiedzialności karnej (wyrok Evonik Degussa/Komisja, C-266/06 P, EU:C:2008:295, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 41 Zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar nie można zatem interpretować w ten sposób, że zakazuje ona stopniowego uszczegóławiania zasad odpowiedzialności karnej w drodze wykładni sądowej w poszczególnych sprawach, o ile rezultat tej wykładni był w rozsądny sposób przewidywalny w chwili, gdy dokonano naruszenia, w szczególności mając na uwadze wykładnię przyjmowaną ówczesnie w orzecznictwie dotyczącym spornego przepisu prawnego (zob. podobnie wyroki Dansk Rørindustri i in./Komisja, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, pkt 217, 218).
- 42 Znaczenie pojęcia przewidywalności zależy w dużym zakresie od treści danego tekstu, dziedziny, którą on obejmuje, oraz liczby i właściwości jego adresatów. Przewidywalność ustawy nie wyklucza konieczności zasięgnięcia porady przez zainteresowaną osobę w celu dokonania oceny, jakie konsekwencje wynikają w danym przypadku z konkretnego aktu. Dotyczy to w szczególności profesjonalistów, którzy są przyzwyczajeni do tego, by w ramach wykonywania swego zawodu zachowywać szczególną ostrożność. Można także od nich wymagać, aby z należytą starannością oceniali ryzyko, które stwarza ich zawód (wyrok Dansk Rørindustri i in./Komisja, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, pkt 219 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 43 W tym kontekście, nawet jeśli w czasie, gdy zaistniały naruszenia, które doprowadziły do wydania spornej decyzji, sądy Unii Europejskiej nie miały jeszcze sposobności, aby zająć konkretne stanowisko w kwestii zachowania przedsiębiorstwa doradczego, takiego jak zachowanie spółki AC-Treuhand, to spółka ta powinna była spodziewać się, w razie potrzeby po zasięgnięciu fachowych porad, że jej zachowanie zostanie uznane za niezgodne z regułami konkurencji prawa Unii, w szczególności ze względu na szeroki zakres pojęć „porozumienia” i „uzgodnionej praktyki”, wynikający z orzecznictwa Trybunału.
- 44 Za przyjęciem tego wniosku przemawia zresztą praktyka administracyjna Komisji. Już w decyzji Komisji 80/1334/EWG z dnia 17 grudnia 1980 r. w sprawie postępowania na podstawie art. 85 traktatu EWG (sprawa IV/29.869 – Szkło lane we Włoszech) (Dz.U. L 383, s. 19) instytucja ta uznała bowiem, że przedsiębiorstwo doradcze uczestniczące we wprowadzaniu w życie kartelu naruszyło art. 81 ust. 1 WE. Żadna późniejsza decyzja nie pozwala twierdzić, że Komisja zmieniła w tym kierunku swą interpretację zakresu zastosowania rzeczony postanowienia.

- 45 Przesłanki wymagane do skutecznego przypisania spółce AC-Treuhand odpowiedzialności za jej uczestnictwo w rozpatrywanych porozumieniach i uzgodnionych praktykach zostały więc w niniejszej sprawie spełnione.
- 46 Z całości powyższych rozważań wynika, że w pkt 43 i 44 zaskarżonego wyroku Sąd mógł zasadnie uznać, że zachowanie, którego dopuściła się spółka AC-Treuhand jest objęte zakazem ustanowionym w art. 81 ust. 1 WE i że taką wykładnię można było rozsądnie przewidzieć w chwili, gdy naruszenia były popełniane.
- 47 W konsekwencji należy uznać, że zarzut pierwszy nie jest zasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, a także zasady równego traktowania i obowiązku uzasadnienia

Argumentacja stron

- 48 W zarzucie drugim spółka AC-Treuhand twierdzi, że Sąd naruszył zasadę ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, wyrażoną w art. 49 ust. 1 karty, przez to, że oddalił czwarty zarzut skargi o stwierdzenie nieważności spornej decyzji, dotyczący wysokości grzywien, poprzestając na odesłaniu do zawartych w zaskarżonym wyroku rozważań na temat przewidywalnego charakteru zastosowania art. 81 WE do zachowania, którego dopuściła się spółka AC-Treuhand. Według tej spółki wskazana zasada wymaga, aby zarówno zakaz określonego działania, jak i związane z nim ryzyko wymierzenia sankcji można było rozsądnie przewidzieć w chwili, gdy dane czyny zostały popełnione. Sąd powinien był zatem odróżnić i odrębnie ocenić te dwa aspekty.
- 49 Spółka AC-Treuhand utrzymuje ponadto, że Sąd naruszył zasadę równego traktowania, gdy orzekł, mając na względzie uprawnienie Komisji do odstąpienia od jej wcześniejszej praktyki decyzyjnej w zakresie ustalania wysokości grzywien, że w okolicznościach zaistniałych w niniejszej sprawie instytucja ta nie była zobowiązana do nałożenia grzywien symbolicznych. Spółka AC-Treuhand argumentuje w tym względzie, że zachowanie, które jest jej zarzucane w niniejszej sprawie nie różni się zasadniczo od zachowania, które było przedmiotem decyzji w sprawie nadtlenczków organicznych, gdzie spółka AC-Treuhand została ukarana przez Komisję grzywną symboliczną.
- 50 Co więcej, Spółka AC-Treuhand podnosi, że Sąd nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku uzasadnienia, gdyż w zaskarżonym wyroku nie wskazano obiektywnych powodów, które umożliwiałyby usprawiedliwienie odmiennego traktowania w dwóch wspomnianych wyżej sprawach.
- 51 Komisja podważa argumentację spółki AC-Treuhand.

Ocena Trybunału

- 52 Analiza przedłożonych Trybunałowi akt pozwala stwierdzić, że w ramach czwartego zarzutu podniesionego w pierwszej instancji spółka AC-Treuhand ograniczyła się do stwierdzenia, iż Komisja była zobowiązana do nałożenia na nią grzywien w symbolicznej wysokości, gdyż zastosowanie art. 81 WE do jej zachowania nie było możliwe do przewidzenia w chwili, gdy omawiane naruszenia były popełniane. W tym względzie, po pierwsze, spółka AC-Treuhand ograniczyła się do odesłania do swych argumentów dotyczących wykładni, która nie była wcześniej prezentowana i zgodnie z którą zachowanie przedsiębiorstwa doradczego jest objęte zakresem zastosowania wskazanego artykułu. Po drugie, spółka AC-Treuhand podniosła, że decyzja Komisji o nałożeniu grzywny, która nie jest symboliczna, jest sprzeczne z zasadą ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, ponieważ naruszenia, których dotyczy ta decyzja, ustały w chwili wydana decyzja w sprawie nadtlenczków

organicznych, w której instytucja ta nałożyła na nią jedynie grzywnę symboliczną. Spółka AC-Treuhand nie podniosła natomiast, że podejście to jest także sprzeczne z zasadą równego traktowania.

- 53 Wynika stąd, że w ramach rozpatrywanego zarzutu przedstawionego na poparcie odwołania spółka AC-Treuhand podnosi dwa nowe zastrzeżenia dotyczące braku możliwości przewidzenia, że nałożone na nią w niniejszej sprawie grzywny będą aż tak wysokie, niezależnie od kwestii, czy zastosowanie art. 81 WE do jej zachowania było także niemożliwe do przewidzenia, a także naruszenia zasady równego traktowania.
- 54 Z utrwalonego orzecznictwa wynika w tym względzie, że umożliwienie stronie przedstawienia po raz pierwszy przed Trybunałem zarzutu i argumentów, które nie zostały podniesione przed Sądem, byłoby równoznaczne z pozwoleniem jej na wniesienie do Trybunału, którego kompetencje w postępowaniu odwoławczym są ograniczone, sprawy o szerszym zakresie niż ta, która była rozpoznawana przez Sąd. W ramach odwołania właściwość Trybunału ogranicza się zatem do zbadania dokonanej przez Sąd oceny zarzutów, które zostały przed nim podniesione. Wskazane zastrzeżenia winny zatem zostać odrzucone jako niedopuszczalne.
- 55 Co się tyczy podniesionego przez spółkę AC-Treuhand zastrzeżenia dotyczącego braku uzasadnienia w odniesieniu do wymogów wynikających z zasady równego traktowania, wystarczy stwierdzić, że nie można zarzucać Sądowi, iż nie orzekł w przedmiocie zarzutu, który nie został przed nim podniesiony (zob. podobnie w szczególności wyrok Chalkor/Komisja, C-386/10 P, EU:C:2011:815, pkt 70). Zastrzeżenie to należy zatem uznać za bezzasadne.
- 56 Wobec tego zarzut drugi należy w części odrzucić jako niedopuszczalny, a w części oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego naruszenia art. 23 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1/2003, wytycznych z 2006 r., a także zasad pewności prawa, równego traktowania i proporcjonalności

Argumentacja stron

- 57 W ramach zarzutu trzeciego spółka AC-Treuhand podnosi, że Sąd naruszył art. 23 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1/2003, jak też wytyczne z 2006 r., uznając – w trakcie badania piątego zarzutu skargi – po pierwsze, że spółka AC-Treuhand nie może powoływać się na naruszenie owych wytycznych, a po drugie, że Komisja zasadnie ustaliła grzywny ryczałtowo, na podstawie pkt 37 wskazanych wytycznych, zamiast przyjąć w tym względzie za podstawę wynagrodzenie, jakie spółka ta otrzymała za świadczenie usług na rzecz producentów. Według spółki AC-Treuhand, zważywszy że została ona obciążona odpowiedzialnością za uczestnictwo w inkryminowanych kartelach, wynagrodzenie to stanowi obrót mający bezpośredni lub pośredni związek z naruszeniami, a więc powinno posłużyć, zgonie z pkt 13 wytycznych z 2006 r., za podstawę ustalenia wysokości grzywien. Spółka ta podnosi również w tym względzie, że ustalenie nałożonych grzywien na zasadzie ryczałtu narusza zasady pewności prawa, równego traktowania i proporcjonalności.
- 58 Co więcej, spółka AC-Treuhand twierdzi, że Sąd błędnie uznał, że Komisja w sposób wystarczający pod względem prawnym uzasadniła swą decyzję w odniesieniu do kryteriów przyjętych w celu ustalenia nałożonych grzywien.
- 59 Komisja podważa argumentację spółki AC-Treuhand.

Ocena Trybunału

- 60 Na wstępie należy stwierdzić, że zastrzeżenia spółki AC-Treuhand dotyczące naruszenia zasad pewności prawa, równego traktowania i proporcjonalności należy uznać za niedopuszczalne z powodu, który wskazano w pkt 54 niniejszego wyroku. Z analizy przedstawionych Trybunałowi akt wynika bowiem, że zastrzeżenia te zostały podniesione po raz pierwszy w ramach rozpatrywanego odwołania, gdyż w piątym zarzucie podniesionym w pierwszej instancji spółka AC-Treuhand ograniczyła się do wskazania, że w niniejszej sprawie nie zachodzą żadne szczególne okoliczności, które mogłyby uzasadniać ustalenie grzywien w sposób ryczałtowy.
- 61 Co się tyczy argumentu, że Sąd błędnie uznał, iż spółka AC-Treuhand bezzasadnie powołała się na naruszenie wytycznych z 2006 r., wystarczy wskazać, że w pkt 298 i 299 zaskarżonego wyroku – zgodnie z orzecznictwem Trybunału dotyczącym skutków prawnych przyjętych przez Komisję wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien (zob. w szczególności wyrok Dansk Rørindustri i in./Komisja, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, pkt 209–213) – Sąd zbadał, mając na uwadze zastrzeżenia podniesione w tym względzie przez spółkę AC-Treuhand, czy Komisja mogła w tym wypadku odstąpić od wytycznych z 2006 r.
- 62 Ponieważ spółka AC-Treuhand podnosi, że Sąd naruszył prawo, uznając, że Komisja nie była zobowiązana do ustalenia nałożonych grzywien na podstawie pobranego przez tę spółkę wynagrodzenia, należy przypomnieć, że w celu ustalenia wysokości grzywny można brać pod uwagę zarówno całkowity obrót przedsiębiorstwa, który stanowi wskazówkę, aczkolwiek przybliżoną i niedoskonałą, co do wielkości tego przedsiębiorstwa i jego siły gospodarczej, jak i obrót uzyskany z towarów będących przedmiotem naruszenia, który może w związku z tym stanowić wskazówkę co do rozmiaru tego naruszenia (zob. w szczególności wyrok LG Display i LG Display Taiwan/Komisja, C-227/14 P, EU:C:2015:258, pkt 50).
- 63 I tak pkt 13 wytycznych z 2006 r. stanowi, że „[w] celu ustalenia kwoty podstawowej grzywny Komisja uwzględni wartość sprzedaży [towarów] lub usług [osiągniętą] przez przedsiębiorstwo, [mającą] bezpośredni lub pośredni związek z naruszeniem, [na] danym [obszarze] geograficznym na terytorium EOG”. Te same wytyczne uściślają w pkt 6, że „[p]ołączenie wartości sprzedaży mających związek z naruszeniem przepisów z okresem jego trwania stanowi [odpowiednią wartość zastępczą] odzwierciedlającą zarówno gospodarcze znaczenie naruszenia, jak i stopień zaangażowania każdego z uczestniczących w nim przedsiębiorstw”.
- 64 Wynika z tego, że celem pkt 13 rzeczonych wytycznych jest przyjęcie za punkt wyjścia, przy obliczaniu kwoty grzywny nałożonej na przedsiębiorstwo, kwoty odzwierciedlającej gospodarcze znaczenie naruszenia i stopień zaangażowania tego przedsiębiorstwa w tym naruszeniu (wyrok LG Display i LG Display Taiwan/Komisja, C-227/14 P, EU:C:2015:258, pkt 53).
- 65 Jednakże pkt 37 wytycznych z 2006 r. stanowi, że „[m]imo iż [te] wytyczne przedstawiają ogólną metodologię w zakresie ustalania grzywien, szczególne okoliczności danego przypadku lub konieczność osiągnięcia efektu odstraszającego w pewnym przypadku mogą uzasadnić odstąpienie [przez Komisję] od wspomnianej metodologii”.
- 66 W niniejszej sprawie bezsporne jest to, że jedynymi rynkami, których dotyczą stwierdzone naruszenia są rynki stabilizatorów cynowych i ESBO/estrów, na których spółka AC-Treuhand, jako przedsiębiorstwo doradcze, nie była obecna. Wobec tego żadna część obrotu tego przedsiębiorstwa nie mogła zostać uzyskiwana dzięki produktom stanowiącym przedmiot owych naruszeń. W tych okolicznościach ustalenie wysokości nałożonych grzywien na podstawie wynagrodzenia pobranego przez spółkę AC-Treuhand za usługi wyświadczone na rzecz producentów prowadziłoby do uwzględnienia wartości, która jest wprawdzie wskazówką co do wysokości zysków, jakie spółka ta

czerpała z naruszeń, ale nie uwzględnia we właściwy sposób ani gospodarczego znaczenia owych naruszeń, ani wagi indywidualnego uczestnictwa spółki AC-Treuhand w tych naruszeniach, co pozostaje w sprzeczności z celem, którego realizacji służy pkt 13 wytycznych z 2006 r.

- 67 Sąd nie naruszył zatem prawa, uznając w pkt 302–305 zaskarżonego wyroku, że Komisja słusznie odstąpiła od przewidzianej w wytycznych z 2006 r. metodologii obliczania grzywien, ustalając, na podstawie pkt 37 tych wytycznych, kwotę podstawową nałożonych grzywien w postaci ryczałtu. Dlatego podniesione przez spółkę AC-Treuhand zastrzeżenie dotyczące naruszenia w ten sposób wytycznych z 2006 r. należy uznać za bezzasadne.
- 68 Ponieważ spółka AC-Treuhand twierdzi, że Sąd błędnie uznał, iż Komisja wystarczająco uzasadniła swą decyzję w odniesieniu do kryteriów przyjętych w celu ustalenia wysokości nałożonych grzywien, należy zwrócić uwagę, że przy określaniu kwoty grzywny z tytułu naruszenia reguł konkurencji ciążyący na Komisji obowiązek uzasadnienia jest spełniony wówczas, gdy instytucja ta w swej decyzji wskaże elementy oceny, które umożliwiły jej zmierzenie wagi i czasu trwania naruszenia, przy czym wymóg ten nie zobowiązuje Komisji do wskazania w jej decyzji danych liczbowych dotyczących sposobu obliczenia grzywny (zob. podobnie w szczególności wyrok Telefónica i Telefónica de España/Komisja, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, pkt 181).
- 69 W niniejszej sprawie należy stwierdzić w szczególności, że w motywach 747–750 spornej decyzji opisano czynniki dotyczące wagi i czasu trwania naruszeń popełnionych przez spółkę AC-Treuhand, które Komisja wzięła pod uwagę w celu obliczenia wysokości grzywien nałożonych na to przedsiębiorstwo. Ze wskazanych motywów wynika, że Sądowi nie można zarzucać tego, że w pkt 306 i 307 zaskarżonego wyroku uznał, iż Komisja spełniła wymogi wynikające z ciążącego na niej obowiązku uzasadnienia. Zastrzeżenie to ta nie jest więc zasadne.
- 70 W konsekwencji zarzut trzeci należy w części odrzucić jako niedopuszczalny, a w części oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia art. 261 TFUE, zasady skutecznej ochrony sądowej, a także art. 23 ust. 3 i art. 31 rozporządzenia nr 1/2003

- 71 W ramach zarzutu czwartego spółka AC-Treuhand podnosi, że w zaskarżonym wyroku Sąd naruszył prawo w ten sposób, że nie wykonał swego nieograniczonego prawa orzekania w sposób, który gwarantowałby skuteczną ochronę sądową w rozumieniu art. 47 ust. 1 karty.
- 72 W tej kwestii spółka AC-Treuhand utrzymuje, że z pkt 308 tego wyroku wynika, iż Sąd ograniczył się do uwzględnienia wagi stwierdzonych naruszeń w celu zbadania, czy wysokość grzywien jest właściwa. Jednakże Sąd powinien był także wziąć pod uwagę zasady legalności, proporcjonalności i równego traktowania, gdyż w tym wypadku owe zasady sprzeciwiają się nałożeniu grzywien w wysokości innej niż symboliczna lub grzywien, które zostałyby ustalone na podstawie innej niż wynagrodzenie, jakie spółka ta pobrała za usługi świadczone na rzecz producentów. W każdym razie Sąd powinien był przedstawić podwoły uzasadniające różnicę w traktowaniu między niniejszą sprawą a postępowaniem, które doprowadziło do wydania decyzji w sprawie nadtlentków organicznych oraz wyroku AC-Treuhand I. Sąd powinien był również wziąć pod uwagę czas trwania rozpatrywanych naruszeń.
- 73 Komisja podważa argumentację spółki AC-Treuhand.

Ocena Trybunału

- 74 Co się tyczy kontroli sądowej decyzji Komisji w sytuacjach, gdy instytucja ta postanawia nałożyć grzywnę lub okresową karę pieniężną za naruszenie reguł konkurencji, poza kontrolą legalności przewidzianą w art. 263 TFUE, sąd Unii posiada nieograniczone prawo orzekania, które zostało uznane

w art. 31 rozporządzenia nr 1/2003, zgodnie z art. 261 TFUE, i które upoważnia go do zastąpienia oceny Komisji własną oceną i w konsekwencji uchylenia, zmniejszenia lub podwyższenia nałożonej grzywny lub okresowej kary pieniężnej (zob. podobnie wyrok Schindler Holding i in./Komisja, C-501/11 P, EU:C:2013:522, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 75 Należy jednak przypomnieć, że wykonywanie nieograniczonego prawa orzekania przewidzianego w art. 261 TFUE i w art. 31 rozporządzenia nr 1/2003 nie jest równoznaczne z kontrolą z urzędu, a także, że postępowanie przed sądami Unii jest postępowaniem kontradyktoryjnym. Z wyjątkiem zarzutów o charakterze bezwzględnym, które sąd ma obowiązek rozpatrzyć z urzędu, do strony skarżącej należy podniesienie zarzutów wobec spornej decyzji i przedstawienie wspierających je dowodów (zob. wyrok Telefónica i Telefónica de España/Komisja, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, pkt 213 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 76 Natomiast aby spełnić wymogi wynikające z wyrażonej w art. 47 ust. 1 karty zasady skutecznej ochrony sądowej i mając na uwadze to, że art. 23 ust. 3 rozporządzenia nr 1/2003 stanowi, że kwota grzywny powinna być ustalana na podstawie wagi i czasu trwania naruszenia, sąd Unii jest przy wykonywaniu uprawnień określonych w art. 261 TFUE i 263 TFUE zobowiązany do przeanalizowania wszystkich zarzutów natury prawnej czy faktycznej, za pomocą których podnoszące je strony chcą wykazać, iż kwota grzywny nie jest dostosowana do wagi i okresu trwania naruszenia (zob. podobnie wyrok Komisja/Parker Hannifin Manufacturing i Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, pkt 75 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 77 Co się tyczy niniejszej sprawy, z pkt 52, 53 i 60 niniejszego wyroku wynika, że zastrzeżenia spółki AC-Treuhand dotyczące naruszenia zasad legalności, proporcjonalności oraz równego traktowania nie zostały podniesione w pierwszej instancji. Tymczasem zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 75 niniejszego wyroku Sądowi nie można zarzucać tego, że nie zbadał owych zastrzeżeń z urzędu, w wykonaniu nieograniczonego prawa orzekania.
- 78 Ponadto należy stwierdzić, że w pkt 268–314 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał wszystkie zastrzeżenia zgłoszone przez spółkę AC-Treuhand w odniesieniu do ustalenia wysokości nałożonych grzywien, w tym zastrzeżenie dotyczące błędu w ocenie czasu trwania rozpatrywanych naruszeń i odniósł się do podniesionych argumentów w wymagany prawem sposób. Tym samym Sąd przeprowadził kontrolę sądową spornej decyzji w sposób zgodny z wymogami wynikającymi z wyrażonej w art. 47 ust. 1 karty zasady skutecznej ochrony sądowej.
- 79 Z całości powyższych rozważań wynika, że zarzut czwarty nie jest zasadny.
- 80 Ponieważ zarzuty podniesione przez spółkę AC-Treuhand na poparcie odwołania są w części niedopuszczalne, a w części bezzasadne, odwołanie należy w całości oddalić.

W przedmiocie kosztów

- 81 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach.
- 82 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie spółki AC-Treuhand kosztami postępowania, a spółka ta przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania odwoławczego.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Odwołanie zostaje oddalone.**
- 2) **AC-Treuhand AG zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Podpisy